

ΟΙ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ COVID-19

ΣΤΙΣ 29.04.20 Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» ΜΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕ ΟΤΙ Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ DOULEUTARAS.GR ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ ΤΗΝ «ΜΑΙΡΗ», μια ψηφιακή γραμματέα ικανή να οργανώσει το πρόγραμμα εργασιών (υδραυλικών, ηλεκτρολογικών ξυλουργικών κ.ά) που είναι απαραίτητο για έναν επαγγελματία. Ο ceo και συν-ιδρυτής της πλατφόρμας μας είπε επίσης ότι «συνομιλώντας με τους συνεργάτες μας, εντοπίσαμε ότι το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν είναι η αποτελεσματική διαχείριση των εργασιών τους, καθώς αρκετοί από αυτούς εργάζονται μόνοι, χωρίς κάποιο βοηθό. Έτσι, αποφασίσαμε να τους ενισχύσουμε, δημιουργώντας για αυτούς τη «Μαίρη», μία ψηφιακή βοηθό η οποία βρίσκεται «δίπλα» τους 24 ώρες κάθε μέρα». Στην πλατφόρμα douleutaras.gr συμμετέχουν περισσότεροι από 3.000 αξιολογημένοι (sic) μάστορες, ενώ από την έναρξη της καραντίνας στις 18 Μαρτίου μέχρι σήμερα, έχουν κατατεθεί 18.000 αιτήματα.

Στις 28.05.20 διαβάσαμε ξανά στην «Καθημερινή» για μια άλλη δημοφιλή πλατφόρμα, το Pornhub, του οποίου η δημοτικότητα στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 24,5% μέσα στην περίοδο της καραντίνας. Ενώ, όπως μας ενημέρωσε ο αθρογράφος, οι χρήστες/ριες του site στην Ελλάδα έδειξαν ιδιαίτερη προτίμηση σε βίντεο με γιατρούς, νοσοκομείς, μονάδες εντατικής θεραπείας και μάσκες, εντάσσοντας και αισθητικά την καραντίνα στον κύκλο του αυτοερωτισμού τους. Αντίστοιχα μπορείτε να φανταστείτε την τρομακτική αύξηση της δημοτικότητας του Netflix το οποίο κατά την περίοδο της καραντίνας απέκτησε 15,8 εκ νέους/ες συνδρομητές/τριες αυξάνοντας τρομακτικά τα ετήσια οικονομικά στατιστικά του. Φανταζόμαστε πως αντίστοιχους συνειρμούς μπορεί να κάνετε σχετικά με το e-food, το οποίο ενέταξε επιπλέον super market και ψυλικάτζιδικα στους χρήστες του ή τη Wolt κ.ο.κ.

Όπως καταλαβαίνετε, ο κύκλος εργασιών κάθε είδους ψηφιακής πλατφόρμας εκτινάχθηκε σε δυσθεώρητα ύψη καθώς αποτέλεσε την υλική προϋπόθεση της καραντίνας και του Social Distancing. Όσο κι αν μοιάζει νέος στα μάτια μας ο «καπιταλισμός πλατφόρμας», έτσι όπως τον ονομάζει ο Nick Srnicek, είναι παιδί της φύσκας «.com» και της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης που ακολούθησε την κατάρρευση του αμερικανικού χρηματιστηριακού δείκτη NASDAQ. Τα πολυδιαφισμένα προϊόντα του διαδικτύου κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, συγκέντρωσαν τρομερό επενδυτικό ενδιαφέρον χωρίς όμως ποτέ να καταφέρουν να το αντιστοιχήσουν με υψηλή συμμετοχή στο ΑΕΠ των ΗΠΑ.

Οι πλατφόρμες ήταν η απάντηση στη διάχυτη απορία που άφησε πίσω της η φύσκα «.com». Το διαδίκτυο έπρεπε να μετασχηματιστεί ώστε να καταφέρει να μπει στην παραγωγή. Ο «καπιταλισμός πλατφόρμας», οι γνωστές σε όλους/ες μας Uber, Airbnb κ.ά και οι λιγότερο γνωστές βιομηχανικές πλατφόρμες όπως η Predix, Mindsphere αποτέλεσαν μια γραμμή συνέχειας ανάμεσα στην ήδη δομημένη κυβερνητική υποδομή των εργοστασίων και το υπόλοιπο κοινωνικό εργοστάσιο. Τι επεξεργάζονταν; Πληροφορία. Η δυνατότητα μελέτης της συμπεριφοράς των καταναλωτών και η συμβολή των αναγκών τους με την παραγωγική διαδικασία μέσω αλγορίθμων και βάσεων δεδομένων, άνοιξε νέες δυνατότητες για τον έλεγχο της παραγωγής, της κυκλοφορίας και της αποθήκευσης των εμπορευμάτων [logistics].

Ας επιστρέψουμε στον douleutara.gr και τη νέα ψηφιακή βοηθό

του. Κι ας δούμε τι μας λέει η πλατφόρμα για την περίπτωση που κάποιος/α αναζητεί υπηρεσίες καθαριότητας για το σπίτι του. Σε μια πρώτη ανάγνωση η πλατφόρμα προσφέρει τα παρακάτω:

Σχολαστικό καθαρισμό όλων των χώρων (σκουπίσμα, σφουγγάρισμα, ξεσκόνισμα επίπλων, σιδέρωμα, καθαρισμός τζαμιών/ παραθύρων)

Επιπλέον 1 ώρα απολύμανση με έμφαση σε επιφάνειες τακτικής επαφής με τα χέρια (π.χ. πόμολα, τηλεκοντρόλ, οικιακές συσκευές)

Δωρεάν χρήση ειδικού απολυμαντικού καθαριστικού με ελεγμένη αποτελεσματικότητα κατά των κορονοϊών

Τη χαμηλότερη τιμή/ώρα που μπορείς να βρεις

Με λίγα λόγια προσφέρει τυποποίηση των εργασιών που πρέπει να γίνουν, τυποποίηση των υλικών που χρησιμοποιούνται και το χαμηλότερο δυνατό μεροκάματο για την/τον εργαζόμενη/ο. Η εργασιακή διαδικασία κωδικοποιείται αυστηρά και με τρόπο που δεν επιτρέπει στον/στην εργάτη/τρια να διαπραγματευτεί την τιμή και τον όγκο των εργασιών, ούτε να βγάλει κάτι έξτρα παίζοντας με την τιμή των υλικών, καθώς βρίσκεται διαρκώς υπό την απειλή του feedback που τα αφεντικά «μοιράζονται» μέσω της πλατφόρμας. Στο παράδειγμα του douleutara.gr γίνεται ξεκάθαρο ότι η πληροφορία που εξάγεται από τον καταμερισμό της εργασίας που επιβάλουν τα αφεντικά έρχεται σε σύγκρουση με τις γνώσεις επί της εργασιακής διαδικασίας που αποκτούν οι εργάτες/τριες ενώ δουλεύουν.

Πού διαφέρει η γνώση από την πληροφορία; Πού διαφέρουν όταν έχουν το ίδιο περιεχόμενο; Κάθε γνώση της παραγωγικής διαδικασίας και κάθε πληροφορία έχουν δομή. Η διαφορά τους είναι ότι η δομή αυτή παράγεται σε διαφορετικούς τόπους και για διαφορετικούς σκοπούς. Η δομή της γνώσης της παραγωγής παράγεται κατά τη διάρκεια της δουλειάς με σκοπό τη δαπάνη λιγότερου χρόνου, λιγότερης ενέργειας και σωματικής/πνευματικής καταπόνησης, χωρίς αυτό να σημαίνει την πτώση του κύρους ή της σημασίας της εργασίας ως τέτοιας. Από την άλλη η δομή της πληροφορίας- κι αυτό είναι προφανές αν παρακολουθήσει κανείς τη δομή του site στο οποίο αναφαιρόμαστε- είναι η δομή του καταμερισμού της εργασίας, του ποσοτικού διαχωρισμού των εργασιών σε τμήματα των οποίων το κόστος και η σημασία μπορεί να προσδιοριστεί με απόλυτο τρόπο.

Η πλατφόρμα, τελικά, υποβαθμίζει την εργασία, για να θυμηθούμε τον Harry Braverman (H. Braverman, Εργασία και Μονοπωλιακό Κεφάλαιο, Λέσχη Κατασκώπων του 21ου αιώνα, 2005). και την διαρκή τάση αποειδίκευσης και υποτίμησης της εργασίας μέσα στον 20ο αιώνα. Η μετατροπή της γνώσης σε πληροφορία, η αξιολόγηση των εργαζομένων, η διεκδίκηση του χαμηλότερου δυνατού μεροκάματου και η ρύθμιση του προγράμματος από την «ψηφιακή γραμματέα» μετατρέπει ακόμα και τους ειδικευμένους/ες εργάτες/τριες –τους μάστορες/σες στην περίπτωση του «douleutara»- σε ανειδίκευτους/ες. Οι πλατφόρμες κάνουν την παραγωγή διάφανη, από το μικροεπίπεδο ενός super market ως τη μεγάλη κλίμακα της πλανητικής βιομηχανικής παραγωγής. Κωδικοποιούν τις ανάγκες των αφεντικών σε πληροφορία ώστε να βελτιωθούν οι όροι της εκμετάλλευσης και του ελέγχου πάνω στην εργασία.